

Dr Donald Fowler, Tła Starego Testamentu, Wykład 6, Koniec królewskiego przebóstwienia, Amoryci

© 2024 Don Fowler i Ted Hildebrandt

To jest dr Don Fowler w swoim nauczaniu na tle Starego Testamentu. To jest sesja 6, Koniec Królewskiego Przebóstwienia, Amoryci.

Witamy spowrotem. Kontynuujemy naszą prezentację, mam nadzieję, że w prosty sposób, próbując wyjaśnić Państwu, jak starożytni myśleli w swoim świecie religii, w przeciwieństwie do naszego. Wczoraj użyłem kilku słów kluczowych, które będę musiał przed wami przedstawić, a tymi słowami kluczowymi są takie słowa, jak kontrola, manipulacja i magia współczucia. To, co widzieliśmy wczoraj w ich myśleniu, to wyjątkowe miejsce króla w sposobie, w jaki religia została zaprojektowana do działania.

A więc pozwól mi chwycić marker. Schemat myślowy wygląda mniej więcej tak. Wymyślili te dwa światy, a ten świat jest światem bogów, a ten świat jest światem ludzi, a to, co ich tak naprawdę dzieliło, to jakiś rodzaj przepaści.

Zatem najwyraźniej pogańska myśl próbowała znaleźć sposób na pokonanie przepaści między tym światem a tym światem. Oczywiście ludzie w starożytności nie mogli dostać się do nieba ani niebios, ale ponieważ niebiosy były wypełnione bogami, bogowie mogli dostać się do świata ludzi. Zatem to, do czego zaprojektowano religię, to odwrócenie tej strzałki, aby mogli następnie wprowadzić świat bogów do swojego świata.

I tak to, co dzieje się od kilku tysięcy lat, to rosnąca centralizacja w osobie króla. Dotarliśmy do miejsca, w którym król staje się najważniejszą osobą w zasypywaniu przepaści między niebem a ziemią. Ostatnim razem widzieliśmy miejsce tego czegoś, zwanego świętym małżeństwem, gdzie w tym świętym małżeństwie król mógł zapewnić płodność swojej ziemi.

W ich mniemaniu robiło się to magicznie, spełniając to, czego się chciało. Ponieważ akt seksualny był sposobem na utrwalenie płodności, nie można mieć dzieci bez aktu seksualnego. Dzieci reprezentują płodność.

Zatem angażując się w stosunki seksualne z postacią religijną, taką jak wysoka kapłanka Isztar, król w magiczny sposób mógł przenieść na ziemię dobrobyt, który był tak istotny dla ich sposobu myślenia o religii. Nazywa się to więc magią współczującą i jest to przypadek, w którym król magicznie realizuje pożądane intencje. Myślę, że

ludzie robili to na różne sposoby, ale myślę, że w istocie wszyscy na całym świecie są tacy sami.

A magicznie spełniając to, czego dana osoba pragnie, może stworzyć sytuację korzystną dla czciciela. Zatem w ostatnim wykładzie próbowaliśmy podkreślić, że w starożytnym świecie ludzie nie byli specjalnie zainteresowani estetyką; interesowali się bardzo konkretnymi kwestiami przetrwania, takimi jak dobrobyt i długowieczność. I tak król mógł teraz przyjąć tę niezwykle ważną rolę gwaranta dobrobytu i długiego życia swojemu ludowi.

Jest to więc cecha pogaństwa, która, jak sądzę, pojawia się w Starym Testamencie. Nie dlatego, że w tradycji Starego Testamentu mamy królów, którzy przyjęli rolę bóstw, chociaż mamy kilka miejsc, które kręcą się w tym obszarze, ale z powodu koncepcji, że za pomocą magii można faktycznie zmienić sytuację, tak aby świat niebios można obniżyć lub zachęcić do zejścia do ziemskiego świata. Zatem czynniki kontrolne, mówiąc inaczej, istoty ludzkie w myśli pogańskiej w jakiś sposób kontrolują bogów.

Kontrolują bogów poprzez manipulowanie bogami, a filozofią tego jest magia współczucia. Wydaje się więc, że Izraelici byli podatni na obrzędy seksualne, które były powszechne w świecie kananejskim. Wiemy na przykład, że istniała prostytutka sakralna. Właściwie mamy osobne hebrajskie słowo na określenie świętej prostytutki.

Kiedy Juda poszedł z wizytą i znalazł się z Tamar, poszedł znaleźć kodsze, prostytutkę seksualną. Wydaje się więc, że ludzie uznani za świętych mogą skutecznie pokonać dystans między niebiosami i zapewnić płodność. Gdybym mógł trochę głębiej przemyśleć, zanim opuścimy ten temat, ponieważ uważam, że leży to u podstaw tego, dlaczego Izraelici byli tak podatni na model kananejski, wyglądałoby to mniej więcej tak.

W myśleniu przyczynowo-skutkowym jest to magiczne. Jeśli odkryjesz przyczynę, możesz wywołać skutek. Tak więc we współczesnych formach chrześcijaństwa przyczyną pogańskiego myślenia jest to, że ludzie sprawują kontrolę, więc przyczyną pogańskiego myślenia mogą być dobre uczynki ludzkie.

Pamiętam, że kiedy 50 lat temu zostałem chrześcijaninem, znalazłem się wraz z moją przyszłą żoną w bardzo, bardzo konserwatywnym kampusie chrześcijańskim. Na tym kampusie nie było nic gorszego niż grzechy na tle seksualnym lub pójście do kina. A jeśli poszedłeś do kina i zostałeś przyłapany, wyrzucono cię ze szkoły.

Tak więc, na ostatnim roku studiów, byłem w domu na przerwie świątecznej i zdecydowałem, że chcę zobaczyć ten film. To był thriller erotyczny. To było 45 lat temu.

Pamiętam więc, jak wkradłem się do kina, zrobiłem wszystko, co mogłem, czekałem, aż film się zacznie, gdy było już ciemno, po czym wszedłem i zająłem swoje miejsce. Poczułem się zdenerwowany i, cóż, żeby pozbyć się napięcia, thrillerem erotycznym były Dźwięki muzyki. W tym thrillerze Julie Andrews właśnie zakochała się w baronie i była w pewnym sensie niedoszlą zakonnicą.

Chciała zostać zakonnicą, ale nie miała do tego możliwości. Tak więc zakochała się teraz w baronie i przebywała w ogrodzie w jego posiadłości i śpiewała Bogu z powodu tego nowego obrotu wydarzeń, który nadał jej życiu niezrównaną radość. I śpiewając tym cudownym głosem Julie Andrews, śpiewała Bogu o jego błogostwieństwie, bo musiałam zrobić coś dobrego.

Istnieje cienka granica pomiędzy wykonywaniem dobrych uczynków, które Bóg nam nakazuje, a myśleniem, że wykonując dobre uczynki, możesz spowodować Bożą interwencję w twoim imieniu. Czy to nie jest po prostu subtelne? Każdy z nas jest powołany do dobrej pracy. Sam Paweł mówił: nie ustawajcie w dobrym czynieniu.

Jednak myśl pogańska postrzega dobre uczynki jako zdolność manipulowania Bogiem w celu uzyskania pożądanego efektu. Zatem obecny moment w historii ludzkości jest taki, że król jest istotą, która może manipulować bogami i wywoływać pożądaną efekt. Cóż, to myślenie przyczynowo-skutkowe jest skuteczne tylko tak długo, jak król produkuje.

Dlatego też wspomnieliśmy ostatnim razem, że król oczywiście nie mógł tego robić wiecznie. Wspomniałem więc w naszych notatkach o pewnym znaczeniu, że zajmujemy się tą kwestią: jak to się ma do Hebrajczyków w ogóle, a zachodnich Semitów w szczególności? Cóż, na Zachodzie nigdy nie rozwinęło się przebóstwianie królów. I wspomniałem ci na czerwono, żebyś miał pewność, że to zobaczysz; Wspomniałem Państwu na czerwono słowo topografia, ponieważ w istocie topografia jest prawdopodobnie powodem, dla którego nigdy nie rozwinęła się ona na Zachodzie.

Na Zachodzie nie było tak ogromnej populacji, jak na Wschodzie. Miasta były mniejsze. Populacja była mniejsza.

Trudniej było zjednoczyć się w duże podmioty polityczne. Myślę więc, że ze względu na odmienną topografię Zachodu mamy przyzwoite wyjaśnienie, dlaczego królowie na Zachodzie nigdy nie byli boscami. Ale chciałbym dokonać rozróżnienia, zanim to opuścimy i to jest to.

Istnieje różnica pomiędzy królem boskim a królem świętym. Królewskość sakralna to idea, że król jest wybierany w sposób unikalny przez Boga. Zarówno Mezopotamia, jak i Zachód, w tym Hebrajczycy, mieli taki pogląd na temat swoich królów.

Królowie byli sakralni. Zostali wybrani przez Boga. I dlatego tylko Bóg był istotą, która mogła lub powinna usunąć ich ze stanowiska.

Być może pamiętasz, jak czytałeś w tekście biblijnym historię Dawida i Saula. W tym tekście nie sposób nie być pod wrażeniem faktu, że Saul pod wieloma względami zdyskwalifikował się jako król. Dawid nie mógł jednak zmusić się do usunięcia go z tronu, ponieważ został namaszczony przez Boga w wyjątkowy sposób.

To znaczy, że Saul był. Saul został namaszczony przez Boga i Bóg musiałby usunąć samego Saula. Zatem w tradycji zachodniej król nigdy nie przyjął dokładnie magicznego statusu wyjątkowego pomostu między niebem a ziemią.

Ale różnił się także od wszystkich innych ludzi tym, że na Zachodzie król, podobnie jak na Wschodzie, był królem wybranym przez Boga i dlatego był wyjątkowo święty i sakralny. Święty nie zawsze oznacza, w sposobie, w jaki używamy tego słowa dzisiaj w języku angielskim, święty oznacza, że jest, wiesz, im jest świętszy, tym mniej grzeszy w swoim życiu. Nie tak to słowo zwykle działa w Biblii hebrajskiej.

Świętość w Biblii hebrajskiej to słowo, które oznacza coś u jego podstaw, bardziej coś w rodzaju wyjątkowego wyodrębnienia. Saul, jako pierwszy król, był wyjątkowy i dlatego nie wolno mu było wyrządzić krzywdy. Zatem cała koncepcja króla jako postaci magicznej zmieni się bardzo szybko w historii Mezopotamii.

Zatem zobaczymy, że kiedy okres Ur III dobiegnie końca, w większości przypadków dobiegnie końca także koncepcja przebóstwiania królów. Wraz z upadkiem cywilizacji Ur III, co być może pamiętacie z poprzedniej klasy, nastąpił koniec cywilizacji sumeryjskiej. Było miasto zwane Isen, w którym nadal dokonywano ubóstwiania królów, ale nie było już imperium, a królowie byli ograniczeni do miasta Izdydy.

Wiemy również, że w południowym Iranie, w miejscu państwa narodowego Elam, nadal dokonywano ubóstwiania królów. Ale faktem jest, że po upadku cywilizacji Ur III był to koniec przebóstwiania królów. Elamici najechali Mezopotamię, splądrowali miasto Ur, zakończyli okres Ur III i tak od tego czasu mamy do czynienia z upadkiem przebóstwiania ziemskich królów w Mezopotamii.

Zanim o tym opuszczę, pozwólcie, że powiem wam, że na Zachodzie istnieje wyjątkowy wyjątek i to właśnie miało miejsce w Egipcie, ponieważ w Egipcie, od samego początku panowania królów, królowie byli nie tylko boscy; byli wcieloną boskością. A w wyjątkowej myśli egipskiej każdy król był po prostu reinkarnacją poprzedniego króla. W tym sensie wszyscy egipscy królowie byli boscy, ponieważ wszyscy egipscy królowie byli inkarnacjami Amona-Re, egipskiego boga słońca.

Jest to wyjątkowe przebóstwienie, które nie miało miejsca nigdzie indziej w starożytności, jak tylko w Egipcie. Tak więc okres Ur III dobiega końca. Jest to okres, do którego, pod względem czasu, należał Abraham.

Abraham urodził się według konserwatywnego datowania Starego Testamentu w roku 2166, co oznacza, że jego długość życia korelowała dokładnie z okresem Ur III. Abraham opuścił swoją ojczyznę w młodym wieku 65 lub 66 lat, dochodząc do 70, i udał się na Zachód. Ale Mezopotamia, tak jak ją opuścił, wkroczyła w okres kilkusetletni i nie będziemy o tym rozmawiać tylko dlatego, że musimy pójść dalej, aby omówić treść kursu.

Ale przez następne kilkaset lat dorzecze Mezopotamii było podzielone, podzielone głównie na północ i południe, ale istniało wiele podmiotów politycznych i dopiero dojście do władzy Hammurabiego Mezopotamii zostało zjednoczone. Tak więc tłem okresu patriarchalnego jest to, co nazywam okresem starobabilońskim. Tak więc, przedstawiając naszą scenę, okres starobabiloński jest przede wszystkim okresem, który najlepiej można nazwać amoryckim.

Amoryci są jedną z tych grup ludzi ze Starego Testamentu, o których czytamy w całym Starym Testamencie, ale jest to trochę zagmatwane. Faktycznie, może to być bardzo mylące. Nie jestem więc pewien, czy uda mi się to przekazać, ale mamy takie słowo, które nazywa się amoryta, ale ma wiele możliwych znaczeń i tylko kontekst może określić, co to słowo faktycznie oznacza.

Zatem jednym z powszechnych określeń jest to, że Amoryta, czyli Amurru, jest terminem geograficznym, który w ówczesnym języku oznaczał po prostu mieszkańca Zachodu, kogoś z Syrii i Palestyny, jeśli wolisz. Ta perspektywa geograficzna miała zatem mniej wspólnego z grupą ludową, a bardziej z faktem, że Amoryci byli ludem, który przybył do Mezopotamii z zachodu, współczesnego obszaru Libanu i Syrii. To było więc jedno z określeń lub jedno ze znaczeń słowa Amoryta.

Drugim możliwym znaczeniem słowa Amoryta jest to, co nazywam perspektywą etniczną. Pierwsza wzmianka o nich znajduje się na tabliczkach sumeryjskich z okresu starokadyjskiego. W ciągu kolejnego półtora stulecia, okresu starakadyjskiego za czasów Sargona Wielkiego, około 2350 roku, a więc w ciągu kolejnego półtora stulecia mieszkańcy Mezopotamii zmuszeni są wznieść mur, aby ich powstrzymać lub utrzymać z Mezopotamii.

Asyryjscy kupcy z południowej Turcji, Kapadocji, noszą czasami amoryckie imię, więc nie osiedlili się tylko po opuszczeniu Syro -Palestyny, nie osiedlili się tylko w Mezopotamii, ale osiedlili się także w południowej Turcji. W okresie starobabilońskim możemy podać łatwą do zapamiętania datę rozpoczęcia tego okresu, ponieważ Hammurabi rozpoczął swoje panowanie w 1776 r., więc jest to dogodna data dla Amerykanów; pomaga nam o tym pamiętać ze względu na założenie własnego kraju.

Są więc syntetyzowani z lokalną populacją, więc jest to grupa ludzi zwana Amorytami, o których porozmawiamy trochę więcej.

Istnieje trzecia grupa, czy raczej powinienem powiedzieć, trzecie wyznaczone znaczenie tego terminu. To jest to, co nazywam perspektywą społeczno-ekonomiczną. Innymi słowy, w Mezopotamii używano terminu Amoryta do opisanie każdego obcokrajowca, który przybył na ich terytorium, więc tak naprawdę nie chodziło o bardzo konkretnego ludu zwanego Amorytami, ale używano go do opisanie każdego obcokrajowca. Być może kolejnym terminem w naszej współczesnej kulturze byłoby użycie słowa Meksykanin do opisanie ludzi, którzy wyemigrowali do naszego kraju.

W rzeczywistości niechlujnie używamy terminu Meksykanin do opisanie każdego Latynosa, a niektórzy z tych Latynosów mogą pochodzić z Nikaragui, Hondurasu lub innych miejsc, a Amerykanie po prostu niechlujnie używają terminu Meksykanin. Cóż, zdaje się, że w ten sam sposób używali określenia Amoryta, więc jeśli na obszarze ich populacji znajdowali się obcokrajowcy, nazywali ich Amorytami, nawet jeśli niekoniecznie byli Amorytami. Najbardziej interesuje nas sposób, w jaki Biblia używa tego terminu.

Termin Amoryta pojawia się w Biblii 86 razy. Wszystkie z wyjątkiem 13 z 86 wystąpień mają miejsce w pierwszych siedmiu księgach Starego Testamentu. Cóż, to dlatego, że Amoryci należą do najwcześniejszych etapów Starego Testamentu, a nie do ostatniego etapu.

Możemy wam powiedzieć, że w Biblii istniała grupa ludzi, którą nazywano Amorytami, ale co ciekawe, w dzisiejszym świecie są oni znani lepiej jako Hyksosi. Zobaczmy więc, czy potrafię ci to wyjaśnić w spójny sposób. Wymażę tablicę i spróbuję wyjaśnić termin Hyksosi.

Hyksos to inne określenie Amoryty i mam je w notatkach z zajęć. Hyksos to przede wszystkim słowo egipskie, a ja w języku egipskim tak naprawdę nie czytam egipskiego. Nauka egipskiego była jednym z moich życiowych celów, ale jak widać na ekranie, nie mam już sił na naukę egipskiego.

To ważny język i egipski; termin ten oznacza wodzów obcych krajów. Wodzowie obcych krajów. Po raz pierwszy w historii Egiptu Egipt został najejchany przez siłę zewnętrzną i ci ludzie z zewnątrz zostali przez nich nazwani, nawiasem mówiąc, w typowy sposób, w odniesieniu do tego, kim byli ich królowie.

Dlatego nie nazywali ich po imieniu etnicznym, które brzmiało Amoryta. Zamiast tego nazywali ich, w odniesieniu do ich królów, wodzami obcych krajów, co jest słowem Hyksosi. Później, znacznie później, żydowski historyk imieniem Józef Flawiusz, który podczas wielkiego buntu przeciwko Rzymowi był dowódcą sił galilejskich.

Przeżył ten straszliwy bunt przeciwko Rzymowi, został romanofilem i napisał historię Żydów. W historii Żydów natknął się na termin Hyksosi, ale w czasach Józefa Flawiusza, czyli od 68 do 70 lat, a lata po 70, za czasów Józefa Flawiusza, stracił znaczenie słowa Hyksosi. Dlatego też przeczytał to jako królowie-pasterze.

Tak więc, czytając starsze prace na temat historii Izraela, czasami można spotkać Amorytów określanych w historii Egiptu jako królowie-pasterze, podczas gdy w rzeczywistości jest to błędne odczytanie tego terminu. Zatem to wielkie imperium Hyksosów w rzeczywistości miało korzenie amoryckie, dlatego Biblia używa tego określenia, aby opisać ich jako lud pochodzenia amoryckiego. Jeśli więc pokażę ci na mapie, użyjemy tej, aby zilustrować, co się stało.

Nie wiem, jak dobrze widzicie mój kursor na ekranie, ale w latach, powiedzmy, od 1800 do około 1600, Amoryci, którzy wywodzili się z tego regionu właśnie tutaj, Amoryci byli w stanie stworzyć imperium która rozciągała się aż od tego regionu tutaj, kontrolowała całą Syro -Palestynę i rządziła Egiptem aż do mniej więcej środka Egiptu. To wielkie imperium, które Egipcjanie zaczęli nazywać Hyksosami, choć w rzeczywistości był to okres Amorytów. Zatem ci Amoryci byli niezwykle ludem.

Udało im się stworzyć pierwsze na świecie imperium w Egipcie, które nie było egipskie. Podbili Egipt, wywarli niezatarte wrażenie na Egipcjanach, a następnie wyemigrowali także z tego regionu, tutaj, w Syro -Palestynie. Znacznie wcześniej wyemigrowali do Mezopotamii w okresie starobabilońskim.

Jest to więc bardzo mylące i Biblia używa terminu Amoryta w dość mylący sposób, ponieważ czasami oznacza ono ludzi, a czasami położenie geograficzne. Gdybym zatem mógł wrócić do notatek z zajęć, spróbowałbym pokazać, że kiedy w Biblii używa się terminu Amoryta, ma to na myśli po części ludzi, którzy stali za wielkim imperium Hyksosów, które rządziło Egiptem. Kiedy Biblia nie używała go w ten sposób, zwykle używała go jako odpowiednika słowa Kananejczyk.

Wiem, że to trochę mylące, bo przypomina sam Stary Testament. Jest tak wiele do nauczenia się. To po prostu przytłaczające. Jednak słowa Kananejczyk używano także w kontekście geograficznym i etnicznym.

Dlatego w Biblii hebrajskiej słowo Kananejczyk może oznaczać bardzo specyficzną grupę ludów posługujących się językiem semickim lub ludzi zamieszkujących równinę przybrzeżną. Amoryta może oznaczać bardzo specyficzny lud mówiący po semicku, który przybył z obszaru syryjsko-libańskiego, lub może być używany geograficznie w odniesieniu do ludzi mieszkających w górach Izraela. Czasami więc Amoryta miał po prostu na myśli nie lud, ale mieszkańców zamieszkujących pasmo górskie Izraela.

Kananejczyk może oznaczać lud, ale może też być po prostu terminem opisującym mieszkańców równiny przybrzeżnej. Biblia używa więc terminu Amoryta w sposób nieco podobny do sposobu, w jaki używali go Mezopotamczycy, zarówno pod względem geograficznym, jak i etnicznym. Powinniśmy porozmawiać trochę o tych Amorytach, zanim opuścimy ten temat, ponieważ byli oni niezwykle ludźmi.

Ludzie zadawali pytanie: Imperium egipskie było jednym z najbardziej imponujących imperiów w całej starożytności. Było to z pewnością najdłużej żyjące ze wszystkich imperiów, być może na ziemi. Imperium egipskie trwało tysiąclecia, prawie trzy tysiąclecia, dwa i pół tysiąclecia.

Jak to się stało, że tym cudzoziemcom z Syrii i Palestyny udało się ich podbić? I jak to się stało, że stały się one powszechne w samym Izraelu? Cóż, jest kilka wyjaśnień, które mogę ci powiedzieć, które pomogą wyjaśnić. Jednym z nich jest to, że Amoryci byli fizycznie więksi od mieszkańców Kanaanu i Egiptu. Kiedy udaje nam się znaleźć szkielety amorytów, stwierdzamy, że mówiąc ogólnie, są one o około pół głowy wyższe od pozostałych grup populacji.

W świecie takim jak ich siła fizyczna odgrywała większą rolę w działaniach wojennych niż w dzisiejszym świecie. We współczesnych działaniach wojennych tak naprawdę nie jest; przez większość czasu nie ma znaczenia, jak silny jesteś; ważne jest, ile pocisków twój karabin maszynowy może wystrzelić na minutę. W starożytnym świecie była to ogromna zaleta podczas wojny, ponieważ byli znacznie więksi i silniejsi niż inne grupy ludności.

Przypuszczam, że egipska sylwetka była taka, że przeciętny mężczyzna miał mniej więcej pięć stóp w dolnym marginesie i pięć stóp i sześć cali w górnym. Zatem spotkanie dużej liczby przeciwników, których średnia długość wynosiła sześć stóp, dało Amorytom ogromną przewagę. Ale to nie wszystko.

Amoryci w jakiś sposób zdobyli przewagę w technologii i byli w stanie wprowadzić broń, która miała ogromny wpływ na bitwę. Byli pierwszymi ludźmi, którzy przedstawili konia jako zwierzę połączone z rydwanem. Innymi słowy, wprowadzili w Egipcie wojnę rydwanami na dużą skalę, a rydwan był bronią terroru, zwłaszcza prowadzony przez konie.

Być może pamiętacie, że w kilku wcześniejszych wykładach pokazałem wam sumeryjski rydwan wojenny. Przyjaciele, ten rydwan ciągnął osioł. Osioł to mała bestia, silna, ale mała.

Koń jest oczywiście potężny i silny, może ciągnąć większy rydwan i ciągnąć go znacznie szybciej. Dało to zatem Amorytom ogromną przewagę w wojnie z Egipcjanami. A tak przy okazji, wprowadziłoby to metodę prowadzenia wojny, która

nadal będzie dominować w świecie starożytnym, aż do kart okresu Nowego Testamentu.

Drugi ważny czynnik, dzięki któremu Amorycy byli w stanie zdominować swój świat, a swoją drogą nie wyjaśniłem tego jasno, ale mogę powiedzieć, że nie tylko mieli imperium, które rządziło Syrią, Palestyną i Egiptem, ale stali się dominującą populacją etniczną w imperium Hammurabiego, w okresie starobabilońskim. To byli niezwykli ludzie. Drugi ważny wynalazek wojskowy, który nie wiem, jak ocenić, był bardziej skuteczny, ale stworzono zupełnie nowy łuk.

W starożytności łuki zawsze robiono z pojedynczych kawałków drewna. Następnie drewno to można było ogolić, aby było wystarczająco giętkie, aby można je było zgiąć. Tak więc, jeśli spojrzysz na łuk, łuk może wyglądać mniej więcej tak, a kiedy osoba naciągnie łuk, łuk będzie się rozciągał w ten sposób, a fizyka strzelania z takiego łuku oznaczała siłę siły strzały zależała w dużej mierze od siły osoby pociągającej cięciwę.

Im bardziej możesz zgiąć kawałek drewna, tym większą prędkość możesz wypuścić strzałę. Były jeszcze inne czynniki, które miały wpływ, no wiesz, na przykład, jakiego drewna użyłeś? Niektóre gatunki drewna z natury mają większy ciąg niż inne, ale w dużej mierze siła strzały zależała od siły osoby ciągnącej cięciwę. Cóż, w jakiś sposób Amorycy stworzyli lub natknęli się na nową technologię.

Zrobię ci coś w rodzaju powiększenia. Jak widać, wiecie, dlaczego specjalizowałem się w hebrajskim, a nie w sztuce. Umiejętności plastycznych mam zerowe.

Ale pokażę wam, jak wyglądał łuk Amorytów, ponieważ stworzyli kawałek drewna, który był laminowany różnymi warstwami. Warstwy te następnie sklejono ze sobą i zagęszczono. Większość warstw będzie wykonana z drewna, a niektóre warstwy będą z kości.

Ale stworzyli broń, która miała znacznie większą prędkość niż zwykłe pojedyncze kawałki drewna. Teraz, podczas wojny, ten laminowany łuk był ogromną zaletą. Wiesz, teoretycznie mógłbyś mieć siły Amorytów tutaj i siły egipskie tutaj i teoretycznie Amorycy mogliby wypuszczać swoje strzały na 20 jardów dalej, niż Egipcjanie mogliby osiągnąć Amorytów.

Mogli zacząć zabijać dużą liczbę egipskiej piechoty, zanim egipscy łucznicy mieli szansę zaatakować i do nich dotrzeć. To doskonałe uzbrojenie, znajdujące się pomiędzy rydwanem a laminowanym łukiem, dało im ogromną przewagę.

Stworzyli także skuteczniejszy sztylet, co oznaczało, że kiedy zwarli siły, tak że walczyłeś wręcz, ten sztylet dawał im przewagę w walce wręcz. Egipcjanie używali czegoś zwanego buławą. I maczuga, ich podstawową bronią była maczuga i był to

kawałek bardzo twardej, ciężkiej skały, na przykład bazaltu lub czegoś podobnego, w którym wiercili otwór i wkładali kawałek drewna.

A sposób, w jaki Egipcjanie toczyli swoje bitwy przez tysiąc lat, opierał się w dużej mierze na tej buławie. Zatem widać, że został zabity tępym narzędziem. Wiesz, uderzyłbyś przeciwnika w głowę, zmiażdżył mu czaszkę i zabił.

Cóż, prawdopodobnie dzieje się tak dlatego, że Egipcjanie nie mieli łatwego dostępu do metalu, jak niektóre inne kultury. Buzdygan już dawno przestał być skuteczny i nie dorównywał mocy Hyksosów. Zatem ci Hyksosi, czyli Amoryci, jednocześnie zarządzili Egiptem.

Jednocześnie byli częścią dominującej grupy etnicznej w Babilonie. To niezwykle ludzie, niezwykle ważni w Biblii, ale rzadko wiemy o nich zbyt wiele. Pozwólcie, że szybko wam opowiem, jak wspomina je Biblia.

Mam tu kilka fragmentów, na których przeczytanie warto poświęcić trochę czasu podczas zajęć. U Amosa, który mówi o nich z pamięci, pisze o tym, jak Bóg pokonał Amorytów przez Mojżesza i Jozuego, i mówi: Jednak to ja zniszczyłem Amorytę przed nimi, chociaż jego wzrost był jak wysokość cedrów, a on był mocny jak dęby. Zniszczyłem nawet jego owoc na górze i korzeń na dole.

Bóg demonstruje Izraelowi swoją wierność Izraelowi, pokonując Amorytów pod przywództwem Jozuego. Osobiście uważam, że doprowadziło to do zamieszania, które czasami pojawia się w tłumaczeniach na język angielski, gdzie pewne słowa są tłumaczone jako olbrzymy, i podejrzewam, że nie były to olbrzymy w żadnym znaczeniu tego terminu. Myślę, że jest to być może odniesienie do ludzi takich jak Amoryci, którzy byli znacznie wyżsi od starożytnych mieszkańców.

W każdym razie byli to jedni z najwybitniejszych ludzi czasów Starego Testamentu i Bóg przytacza swoją klęskę jako przykład Bożej wielkości. Znamy inny ważny fragment na ich temat w Księdze Jozuego i odsyłam cię do Księgi Jozuego 11,10, ponieważ imperium Amorytów było stolicą. Cóż, w Jozuego 11.10 przeczytajmy po prostu werset 9 i tak Jozue uczynił z nimi, jak mu powiedział Pan.

Potrącił ich konie i spalił ogniem ich rydwany. Prawdopodobnie mówi o pozostałościach Imperium Amorytów. Wtedy Jozue zawrócił w tym czasie w wersecie 10 i zdobył Chazor, a jego króla uderzył mieczem, gdyż Chazor był poprzednio głową wszystkich tych królestw.

W porządku, myślę, że z bardzo dużym prawdopodobieństwem mówi on o Hazor, które było miastem niedaleko stąd, i mówi nam, że Hazor było stolicą Imperium Hyksosów. Zatem, jak widzisz, Chazor, jeśli widzisz, gdzie znajduje się mój kursor, jest mniej więcej w równej odległości pomiędzy północnymi granicami Imperium

Amorytów a południowymi granicami, którymi byłby Egipt. W samym środku znajdował się Chasor, wielkie miasto zdobyte przez Jozuego.

Pod wieloma względami największym wydarzeniem militarnym Izraelitów było zdobycie miasta Chasor. Używamy słowa tel, arabskiego słowa, które oznacza kopiec. W starożytnym świecie wszystkie starożytne miasta tworzyły kopce.

Kiedy budowali te miasta, większość z nich była zbudowana z cegły mułowej, ale przez tysiąclecia prawie zawsze budowano je na wzgórzu. ale z biegiem lat populacja ludzka budowała warstwę po warstwie stratygrafii, tak że kopiec stawał się coraz większy, a im większe miasto, tym większy kopiec. Cóż, miasto Chasor było tak potężnym miastem, że jest, powiedziałbym, trzy razy większe od następnego kopca w całej Syro -Palestynie. Zatem kiedy Jozue schwytał Chasor, było to wydarzenie proteuszowe, ale dopóki ktoś nam tego nie wyjaśni, nie wiem, skąd moglibyśmy to wiedzieć.

Zatem zdobycie miasta amoryckiego przez Hebrajczyków było wielkim wydarzeniem, ponieważ Hebrajczycy nie mieli amoryckiej broni. Hebrajczycy nie mieli koni, nie mieli rydwanów, nie mieli laminowanych łuków, a mimo to byli w stanie zdobyć miejsce Chasor. Zatem nieco później pokażę wam mapę wielkiego imperium Hyksosów, ale na razie skupmy się na tym i wróćmy do Amorytów.

Kiedy syntetyzuję to dla ciebie, wiem, że jest to mylące. Biblia dużo o nich mówi. Były one niezwykle ważne zarówno w Mezopotamii, jak i na Zachodzie.

Byli pierwszą grupą ludzi, która podbiła Egipt, choć nie cały Egipt. Weźmy więc te informacje i przejdźmy do okresu starobabilońskiego, który rozciąga się od około 1800, 1776 do około 1600, czyli nieco mniej niż 200 lat. Zatem okres starobabiloński jest czasami nazywany okresem Isin-Larsa [2025-1763 p.n.e.] i nie będziemy mówić o tym 200-letnim okresie od upadku okresu Ur III, ponieważ jest to mylące.

Uważam to za interesujące, ale chcemy porozmawiać o tym, jak objawia nam to Stary Testament, więc zaczniemy od Hammurabiego, Amoryty. Znak klinowy można odczytać jako B lub P. Czasem więc zobaczysz Hammurabiego, a czasem Hammurabiego. Dzieje się tak dlatego, że znak klinowy można odczytać jako B lub P. W rzeczywistości ma on techniczną nazwę zwaną wymianą fonetyczną BP, ponieważ jeśli oglądasz go na moich ustach, B i P, jest to dźwięk wydawany właśnie tutaj, naszymi ustami.

Więc był amorficzny. Myślę, że był to prawdopodobnie Hammurabi, potem B, ale nieważne. Hammurabi był Amorytą, a przynajmniej z ekstraktu amoryckiego.

Kiedy Hammurabi objął tron Babilonu, Mezopotamia została zjednoczona w wielu regionach. Z tego cytatu wynika, że obszar ten był gotowy do podboju: Nie ma króla,

który byłby potężny sam. Za Hammurabim, mężem Babilonu, królowie od 10 do 15 marca.

Podobnie wielu maszeruje za Rim -sinem, człowiekiem Larsy. Ebal-Piel, mąż Esznunny . Amut-Piel, człowiek z Khatunum .

A za Yarim-Limem 20 marca królowie. Cóż, ten cytat mówi nam, że kiedy Hammurabi objął tron Babilonu, istniało sześć podmiotów politycznych, które w dużym stopniu się równoważyły. Nikt nie był na tyle potężny, aby kontrolować Mezopotamię.

Cóż, kiedy człowiek taki jak Hammurabi awansuje na stanowisko władzy, należy wziąć pod uwagę wiele czynników. Być może jedną z najważniejszych była śmierć Shamsi-Adada, króla Mari, w dziesiątym roku panowania Hammurabiego. To wyraźnie otworzyło drogę silnemu przywódcy, takiemu jak Hammurabi.

Chociaż nie był pierwszym królem Babilonu, był pierwszym królem babilońskim, który rządził zjednoczoną Mezopotamią. Wygląda więc na to, że stało się tak. Mezopotamia była federacją, równo podzielona między pół tuzina miast-państw, a śmierć Shamsi-Adada, który dzieli północną granicę z Babilonem, wywołał efekt domina i Hammurabi mógł przejąć kontrolę nad tym regionem.

Połączył ten region ze swoim regionem i jedno po drugim udawało mu się podbijać inne miasta-państwa, aż w ten sposób Mezopotamia ponownie zjednoczyła się pod jednym organizmem politycznym. W porządku, więc zobaczmy, czy mogę odświeżyć ci pamięć, zwracając na to uwagę. Pierwszym imperium, które rządziło całą Mezopotamią, było stare imperium akadyjskie w osobie Sargona Wielkiego.

Trwało to mniej więcej od 2350 do 2200 roku. Następnie nastąpił okres Ur III, który trwał od 2150 do 2050 roku. Teraz mamy stary okres babiloński, który trwa od mniej więcej 1800 do 1600 roku.

Jest to zatem trzecie imperium rządzące Mezopotamią i powodem, dla którego warto wam to wszystko wskazać, jest to, że okres starobabiloński jest okresem w historii starożytnej, który najlepiej odpowiada okresowi patriarchalnemu. Innymi słowy, ludzie tacy jak Izaak, Jakub i Józef lepiej pasują społecznie, religijnie i językowo; pasują do tego okresu, który nazwalibyśmy starym okresem babilońskim, lepiej niż którykolwiek z wcześniejszych, o których mówiliśmy. A zatem wymienię dla Was niektóre osiągnięcia okresu Hammurabia .

Może nie będę o tym tyle mówić. Okres Hammurabiego był okresem, który doprowadził do dramatycznego rozwoju budownictwa i architektury w mieście Babilon. Babilon znacznie się powiększył, zbudowano wiele świątyń i wykopano kanały, więc był to okres dobrobytu dla miasta Babilon.

Wiesz, ci Amoryci, chcielibyśmy wiedzieć o nich więcej. Musieli być naprawdę niezwykłymi ludźmi. W każdym razie poczyniono ogromne postępy w kierunku opracowania kalendarza.

Przez stulecia kalendarz Mezopotamii był kalendarzem księżycowym, a księżyc pojawia się w taki sposób, że nie można dokładnie śledzić tego, co nazywamy latami, za pomocą kalendarza księżycowego. Zatem tablice Wenus Amisaduki zmierzają w stronę kalendarza słonecznego, za którym oczywiście podążamy. Hammurabi jest największym ze starożytnych prawodawców.

Tak się składa, że pomyślałem, że Mojżesz był o wiele większy, ale spośród tych, którzy pozostawili nam kodeksy prawne, kodeks Hammurabiego jest zdecydowanie najbardziej znany. Jest większy niż jakikolwiek inny kodeks prawny. Zatem Hammurabi był wielkim królem, a wielki król porzucił kodeksy prawne.

Światopogląd Amorytów bardzo dobrze pasuje do światopoglądu biblijnego. Pod względem językowym amoryta jest dość zbliżona do hebrajskiego. Jak widać, moja czcionka komputerowa nie czyta hebrajskiego, więc napisałem tutaj po hebrajsku, ale moja konkretna czcionka nie mogła go odczytać.

Ale ja wskazywałem moim uczniom poprzez imiona i nazwiska, jak blisko języka amoryckiego jest język hebrajski. Możemy to zobaczyć w nazwiskach osobistych, nazwach miejscowości i innych dowodach. Zatem pod względem językowym amoryci i hebrajski są językami siostrzanymi.

Geograficznie powiązania z patriarchami są imponujące. Na przykład, kiedy czytamy ważne fragmenty, o których porozmawiamy później, bo później będziemy rozmawiać o ojczyźnie Abrahama i o tym, skąd pochodził. Kiedy jednak spojrzymy na miejsca takie jak Haran i Tel-Serugi, Tel Cheraki i Tel Nachor, te trzy ostatnie miejsca są etymologicznie identyczne z przodkami Abrahama o imieniu Serug, Terach i Nachor.

Zatem wskazujemy tylko, że wymienione miasta w północnej części Mezopotamii są etymologicznie identyczne z niektórymi krewnymi Abrahama, co ponownie pokazuje to podobieństwo, ten bliski związek pomiędzy Amorytami a pochodzeniem hebrajskim. Pod względem społecznym podobieństwa są naprawdę imponujące. Moglibyśmy przytoczyć kilka.

Makabryczny fragment z 19. rozdziału Sędziów, w którym, aby skłonić Izraelitów do wzięcia udziału w wojnie domowej, Lewita tnie swoją zamordowaną konkubinę na 12 części i wysłał do każdego plemienia po jednym plemieniu. Otóż ta makabryczna praktyka, jak się okazuje, jak wiemy z przykładów Mari, polegała na wydaniu plemionom rozkazu wysłania wojsk do króla, który był gotowy przeprowadzić kampanię militarną. Mamy więc wiele takich praktyk.

Chyba się pospieszę, bo godzina, którą przeznaczyliśmy na ten wykład, już prawie minęła. Potężnym obszarem podobieństwa między okresem starobabilońskim a Biblią jest ekonomia. Podobny przebieg miały grunty koronne i ich sprzedaż .

Największym właścicielem ziemskim był król. A król był właścicielem większości ziemi i wykorzystał ją do zbudowania sztucznego systemu mecenatu. Oddając ziemię królewską lub oddając ją w użytkowanie swoim poddanym, król gwarantował lojalność swoim wyznawcom.

Mamy zatem bardzo interesujący wykład na temat słynnego Jubileuszu w Starym Testamencie. I jestem pewien, że uznasz to za bardzo interesujące. Kiedy porównujemy Kodeks Hammurabiego, interesujące rzeczy, takie jak odsetki i lichwa, są całkowicie identyczne z tymi, które stosował Mojżesz.

W Kodeksie Hammurabiego, jeśli pobierasz odsetki wyższe niż 20%, jest to lichwa. To dokładnie ta sama liczba, którą Mojżesz podaje w swoim prawie dotyczącym odsetek. W rzeczywistości istnieje ogromna liczba podobieństw kulturowych, językowych i religijnych między okresem starobabilońskim a okresem biblijnym.

Nie mogę się doczekać, aby na następnych zajęciach porozmawiać z Państwem o najbardziej uderzającej paraleli, czyli o tak zwanym Jubileuszu. Skorzystamy z tej okazji, aby zatrzymać się w tym miejscu, przygotowując się do poświęcenia następnej godziny dyskusji na temat tej ważnej praktyki gospodarczej. Dziękuję za uwagę.

To jest dr Don Fowler w swoim nauczaniu na tle Starego Testamentu. To jest sesja 6, Koniec Królewskiego Przebóstwienia, Amoryci.